

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:		Egy évre . . .	18 kor. — fill.
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Fél évre . . .	8 . . .
Fél évre . . .	5 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Negyed évre . . .	2 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egyes szám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Gazdasági termények értékesítése.

A Fremdenblattban mult héten egy kis hirt olvastunk, mely arról számol be, hogy az alsó-ausztriai mezőgazdasági egyesületek milyen eredményt értek el az osztrák termények értékesítése körül. Ezen hiradás szerint ott négy százyolczvanöt egyesület 40.700 taggal gondoskodott arról, hogy mi módon szaporítsa az osztrák gazdák jövedelmét. És csakugy n, például a gyümölcsértékesítés terén közel huszmillió korona forgalmat voltak képesek elérni.

Ez a tanulságos közlemény gondolkodóba ejtett bennünket. Odaát a Lajthán tul oly kitünő nemzetgazdasági politikát folytatnak, melynek hatásai évtizedek óta visszahatással voltak a mi viszonyaink fejlődésére. Mig mi kicsinyes eszközökkel csigamódra jutottunk előbbre, odaát az ipar és kereskedelem nagy arányokban haladva gazdagította a népet. A gondviselés jobb volt hozzánk, mint mi magunk. Ma már mi is elértünk oda, rövid pár évtized alatt, a hova politikai ikertestvérünk századok szerencsés viszonyai és alakulásai közt.

Sohse szégyeljük magunkat, hogy róla kell példát vennünk. Kövessük csak boldogulása módjait, ha azok nálunk is beválhatnak.

Igy volnánk a gazdasági termények értékesítésével is. Egy kitünő magyar tudóssal volt alkalmam a héten beszélgetni, a ki egy gazdasági érdeket védő állami intézmény élén áll. Ő, a ki nagyon jól ismeri a magyar föld termékeit és gondolkodott is azon, miképpen lehetne azokat értékesíteni, határozott formában állítja hogy maguk a gazdák az okai, hogy legtöbb terményüket nem értékesítik kellőképpen. Az Alföldön és a Dunántul pompás gyümölcsstermő vidékek vannak. Óriási mennyiségben teremnek egyes gyümölcsfajok (megy, szilva, dinnye), melyeknek arányilag igen kis része kerül exportra, jöllehet, ezeknek a magyar terményeknek kiválóságát a külföld is ismeri és elismeri és egy időben jóval nagyobb volt a keresletök.

Hiába, már mi nem tudunk boldogulni e téren még az osztrák versenyyel sem, nem hogy egyéb külföldével. Maholnap csakugyan igaz lesz az a régi közmondás, hogy saját magunk zsirjába fulunk belé. Az idegen

piacokat elhódítják tőlünk, magunk pedig az idegennek adunk elsőbbséget: két fontos tényező, hogy gazdasági viszonyaink jobbra ne alakulhassanak. Mert ha csak az osztrák egyesületek gyümölcsértékesítő tevékenységével állítjuk szembe a magunkét, hol vagyunk mi az ő huszmilliónyi forgalmuktól.

De nemcsak az a nagyobb baj, hogy nem törődünk az idegenben értékesítéssel, holott Rohoncz Gida példája ékesen igazolja a czéltudatos tevékenység eredményeit e téren. A baj az, hogy ezeket a terményeket nem fejlesztjük fontos tényezővé gazdasági tevékenységünknek. A megynek például évek óta erős ellensége támadt egy gyümölcsbetegségben, mely nagy százalékát teszi tönkre a termésnek és csak ost kezdenek orvoslásáról gondoskodni, mikor fillokszéraserü járványos jelleget kezd ölteni. A földművelésügyi kormány körültekintése e téren is igazán a legnagyobb elismerésre méltó és bizonyára nagy érdemei vannak abban, ha a bajt csirájában el lehet még fojtani.

De gazdáink? Hol maradnak ők, a politikai lélekevezők? Vagy nincs egyéb tennivaló manapság, mint agrár-

Sötét, hideg szivek.

Eltemették nagy Szilágyit,
 Kinek nevén nincsen folt!
 Temetésén Bánffy Dezső,
 Tisza Kálmán ott nem volt.
 Am azért a két kitünő
 Férfiut ne sujtsa vád.
 A rossz és jó külön tábor,
 Ellenséges két család.

Nagy Szilágyi becsületben
 A magyar hazának élt.
 Magát le nem aljasítá
 Bécsi fényes urakért.
 Bánffy Dezső, Tisza Kálmán
 Bizony nem hozzá valók:
 Magyarország megrontói,
 Udvari tányérnyalók.

Bánffy Dezső, Tisza Kálmán,
 Jól teszitek igazán,
 Hogy nem kértek a mély gyászból,
 Mely borong e bu hazán.
 Oh, e czudar hidegségért
 Nem ér soha semmi vád.
 Az ördög csak ugy jó ördög,
 Ha Istent szid, nem imád!

Sebestyén diák.

Kis mama.

Irta: **Jean Madeline.**
 (Francziából.)

Bájosnak találta őt már akkor is, a mikor még egészen kis leány volt, ő pedig az iskolába menet és onnan hazajövet házik előtt haladt el. Mindig utána nézett és mikor aztán nagyobb lett és a szerelemnek sejtése kezdett gyermekszívében ébredni, mindig fellebbentette az ablak függönyének egy csücskét, hogy legalább szemével röptessen utána egy csókot. Az a fiu lett az ő szívének bálványja, leányálmának tárgya. A fiu sohasem tudott erről. Bűn az, ha egy fiatal leány szeret és ebből észrevétet valamit. Csak az a reménysége, hogy megsejti érzelmét.

Az övét nem sejtették meg. A fiu elutazott néhány évig idegenben maradt, aztán visszatért. A karján azonban egy bájos asszony csüngött. Házasság volt.

A parkban, a hol néha-néha lepihent egy könyvvel a kezében, egy napon két kis gyermeket pillantott meg, kikre egy normandiai parasztasszony ügyelt. Ő pedig, a ki a gyermekeket oly igen szerette, megkérdezte a bonnetól:

— Kiéi ezek a csinos, — kedves apróságok?

A válaszra mélyen a könyvre hanyatlott le a szöke feje és finom arczéle.

Az „ő” gyermekei voltak.

Másnap reggel ujra ott voltak. Megszólította őket.

— Csak nem félték talán tőlem? Üljetek le, így . . .

Térdeire ültette őket és sűrű, göndör hajukra lehajolva, mely gyöngédséggel nézte a gyermekeket. A piczinyek pedig azt a korukat jellemző bizalmatlansággal türték. A leány azt kérdezte tőlük:

— Mi a nevetek?

Az egyik ráfelelt:

— Pierre . . .

A leány reszketett . . . az ő neve . . .

„Pierre” . . .

A kicsikére rálehelte az első csókot.

Ettől a naptól fogva mindennap leült arra a padra, amelynek közelében a gyermekek játszottak . . . A kicsikék jól ismerték már a kedves hölgyet és a mint jött, eléje futottak, hogy megöleljék, megcsókolják. — Oh azok a gyermek csókok, a puha kis kezeceknek szorítása . . . Az ő szeméi, az ő gödröskéi az ajkakban . . . Ki tudja, hogy kedveskedéseinek egy része nem jut-e el ő hozzá is.

Barátnéjává lett a két gyermeknek, bizalmasa, . . . „kis mamája”, mint a hogy

párt szervezése és klikkérdések támogatása? Nem vélik még mindig elérkezettnek az időt egy kis komoly körültekintésre, melyben boldogulásuk és boldogulásunk módjait meghánynakvetnék? Gondoskodjanak csak kissé a Fremdenblatt hírére, mint minket is gondolkodóba ejtett. Nem lehetne nekik is ezt elérniök? Hisz mindenek áldás van, a mi magyar föld terméke. Mindennek kitünő hire van még régebről (mert mostanában vajmi kevésse nőveljük); borunknak hírére az Engesettel mi tettük tönkre; liszt kivételünk igen megapadt. Mért nem állítjuk vissza a magyar név régi hírére-nevét, mért nem szövetkezünk itthon is osztrák módra, hogy idegenben igyekezzünk érvényesíteni a magunkét és onnan buzogjanak számunkra is az erő és a gazdagodás forrásai?

Gondolkozzunk csak urak egy kissé a dolgon. Még nem volna késő segíteni.

A fegyverletételről.*

Görgey a dictátorság átvétele után haditanácsot hitt össze, melyen azt a kérdést terjesztette elő: vajon lerakja-e a

* 13-án volt ötven esztendeje annak, hogy a világi fegyverletétel szomorú ténye az egész ország szívére megrendítette. Ugy hisszük, szolgálót teszünk olvasóinknak, amikor a nagy évforduló alkalmából a gyászos emlékeztető nap történetét közreadja. A cikket G. Rikárd a nem rég elhunyt magyar tábornok írta, aki annak idején tevékeny részt vett a szabadságharc küzdelmeiben s részint személyes tapasztalataival, részint pozitív adatok nyomán megírt cikkével nagy érdemet szerzett a fegyverletétel körül felmerült ellentétes nézetek tisztázásában.

a gyermekek mondották gyöngéden és tisztelettel. Képeket hoz nekik, ezukorkákat, egyéb apróságot.

És a gyermekek nem kérdezték, ki az a szép hölgy aki csókolgatja őket, a ki kényezteti őket, a kinek szemei egyre kísérik őket, a mikor a homokutas kertben futkároznak...

Az új lomb kedvesebbé teszi a parkot. Az enyhébbé vált levegő, melyen átvonul még néha a fagyos szellő, — a hideg áramlat, mely még feleje kerekedik az első napsugaraknak, — mindez együttesen ragyogó vigság most. — A hosszú tél után ismét lépések hallatszanak a fasorokban. És a dajkák, pesztonkák tarka szalagjai ismét sokszínűvé teszik az utakat.

És leült ismét a padra.

De hát miért nem jönnek a kis kék-köpenyesek? Miért épp ők hiányoznak?

Aggódás fogja el... nem, ez lehetetlen... és nap-nap után kinzó gyötrődéssel pillantgat a rácsos-kapu felé.

Mily öröm! Itt vannak. Mind a ketten. Kedves, kis alakjukat ezuttal fekete gyászköpeny takarja... Jönnek, egész komolyan... Mintha megfélemlédtek volna a hirtelen elárvult házban, a csukott ablak-táblákon átszűrődő alkonyatban, a gyors lefolyású étkezésektől, melyek közben beszéd nem esik, a lefekvéstől, mikora mama nem lép ágyacskájukhoz, hogy megcsókolja őket. Megható és egyúttal furcsa is, a mikor együtt lépdelnek, egymást kezükkel fogva, a szomorú csodálkozás kifejezésével.

hadsereg a fegyvert az oroszok előtt? Zám-bély ezredest és Markovics alezredest kivéve, kik mindketten az osztrák csapatok előtti fegyverletétel mellett szólaltak föl, a többiek mind Görgey indítványa mellett szavaztak.

Az a föltevés, hogy Görgey a tábornokokat és törzstiszteket pusztá ámitások által bírta volna a fegyverletételre, egészen téves és nem egyeztethető meg Görgey katonai természetével. Mi egyébiránt Világoson Kiss Ernő, Leiningen gróffal, Querlonde ezredessel stb. beszéltünk erről és meggyőződünk, hogy nem áltatták magukat üres reményekkel és a legrosszabbra voltak elkészülve. Erre csakugyan minden volt es. kir. katonatisztnak el kellett készülnie a függetlenségi nyilatkozat után; a törvényre való hivatkozásról szó sem lehetett többé és mindnyájan a hadi törvények szigorú alá estek, ha a hatalom akkori kezelői azoknak alkalmazását korszerűnek tartották.

A fegyverletétel az oroszok előtt, bizonyára nem volt mód arra, hogy a hadsereg tagjaira, jelesül azon tisztekre nézve, kik előbb a cs. hadseregben szolgáltak, sorsuk enyhítését idézze elő, és az a sértés, melyet Görgey az osztrák fegyvereken gróf Rüdiger orosz tábornokhoz intézett levelének egyik nyilatkozata által ejtett, hogy t. i. később hadtestét egy kétségbeesett utolsó csatában megsemmisíteni, mint osztrák csapatok előtt a fegyvert letenni: csak a legnagyobb mérvben fokozhatta Haynau elkeseredését.

A haditanácsnak legelőbb is azzal a kérdéssel kellett volna foglalkoznia: ki lesz

Fel akar kelni. Ámde a gyerekek oldalán észreveszi az apát, őt. Ő is teljesen feketébe öltözött, kalapján széles gyászfatyolal.

Elment, eltávozott tehát a fiatal asszony, a kit messziről hozott és a ki oly bájosan csüngött a karján... Ez a legkisebb féltékenységet sem érzi most a halott iránt.

A gyerekek már messziről megpillantják, de nem futnak eleje, hogy csókot kapjanak tőle. A papa jelenléte, a fekete ruháskák, a melyekben feszélyezve érzik magukat, megfélemlítik őket, mozdulatlanokká, ügyetlenekké teszik. Csak ujjukkal mutatják őt apjuknak, ő köszön, de nem közeledik.

És a mint elhaladtak, ő a padon marad, magába szálltan, hideg érzéssel a szívében. Az elhagyatottságnak a hirtelen magáramaradottágának érzése fogja el és a mint ott ül, karjai lehanyatlanak, arczán bánatos vonások jelentkeznek, mint egy szomorú, bánatos asszony arczán. Szenvedélyes, emésztő féltékenység fogja el a halott iránt, a ki magával vitte gyermekeinek minden csókját, valószínűleg a férjét is... Eleinte, mikor a gyászoló kicsikék láttára a ház dáma lefolyását vélte lelki szemei előtt látni, csak a végtelen részvétet, érezte a fiatal anya iránt, a ki kicsinyeit utolszor látta... Egész rokonszenve fordult a gyöngéd, gyöngé, szőke asszony felé és szíve követte az ő rózsákkal, liliomokkal elborított koporsóját.

És most mind eltűntek ezek az érzé-

szek, csak a vetélytársnőre gondolt most már, a ki elrabolta tőle kedvesét, a kié azok a gyermekek voltak, amelyek az övéi lettek volna... és akarta, hogy jó maradjon, tehetetlennek bizonyult e beteges izgatottsággal szemben, a mely megzavarta az ő kedélyének nyugalmát.

Lassankint, a következő napokon, a gyermekek ismét hozzája futnak. Mintha elől kezdődnek az ismeretség. Eleinte most is a régi féltékenység, aztán a fokozódó bizalom és végül a teljes barátság öröme.

A gyászos apa naponta elkíséri gyermekeit, de sohasem közeledik. Messziről üdvözli szomorúan, fekete kalapjával.

Egyik délután jönni látja őt. Egyedül van. Szemeivel keresni látszik valamit és a mikor észreveszi, közeledik. Ugy tesz a leány, mintha könyvében tovább olvasna, ujjai azonban remegnek a nyitott lapon.

— Kisasszony!...

Ott áll előtte, teljesen feketében, a friss gyásznak rideg feketeségében. Most először volt, hogy ezt a komoly hangot hallotta.

— Bocsánatot kérek azért, a mit elmondó leszek, kisasszony... nem is ez a rendes útja... de ön fölötté áll a mindennapi szokásoknak... gyermekeim gyakran beszéltek nekem önről... ön oly igen szereti őket...

Hangja halkabb lett.

— Ön tudja, hogy a házban nincs már többé mama... nem fogadná el az ő helyét?

Odanyújtotta a kezét.

A leány behunyta szemeit, elbódította

vannak fölállítva, mert merev következetességgel vitatja azokat. Fogalmi szerinti menekülés kísérlete egyének vagy egy hadtest részéről egyjelentésű a gyalázatos futással és hogy egy hadtest becsületével össze nem egyeztethető a fölött tanácskozni, fegyverletételnél két ellenséggel szemben annak kelljen-e megadni magát, amelyik jobb feltételeket enged. Ily fölfogás a legélesebb ellenmondásban áll egy tábornok első köteleességével, kinek mindenek előtt hadteste s annak minden egyes tagja javáról kell gondoskodnia és ily rendkívüli helyzetben egy tábornoknak jól meg kell fontolnia, melyik út a jobb, hogy hadteste, kiváltképen pedig alvezérei és tisztjei sorsát kedvezőbbé tegye. Ami végre a gyalázatos futást illeti, erre nézve megjegyezzük, hogy mióta a világ fennáll, se fejedelmek, se más halandók nem érezték annak szükségét, hogy megkötött kezekkel önként megadják magukat ellenségeiknek, ha alkalnuk volt az elkerülni.

Görgey erkölcsi nyomást gyakorolt sajtóságos nézeteivel tisztjeire. Csak Vetter, ki Radnán állott, midőn a haditanácsba való meghívást kézhez vette, — volt magával tisztában és kitért az utóból, mert ő józan fölfogásánál fogva a hadtest sorsára nézve más határozatokat érlelhetett volna meg.

Valóban rejtély, mikép lehet az, hogy oly jó katona, mint Görgey, mindig a fegyverletétel gondolatával foglalkozott. Ez a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy ő mint hadvezér nem állott hivatása magaslatán.

Az összeomlás okait a következő megjegyzésekbe foglaljuk össze:

A kormánynak, belpolitikája eredeti céljaitól nem szabad eltérnie, politikáját há-

egy nem sejtett boldogság, amelyet sohasem remélt és meg volt lepve, hogy ez a végtelen öröm, amely messziről látszott eredni, amely árként lódult feléje s egész lényét elbódította, helyet talált a szívében.

Kezét a szeretett férfi kezébe tette:

— Köszönöm, — mondotta. Ön jó... és én boldog vagyok attól, a mit nekem mondott.

Ujra behunyta a szemét.

— De, ha akarja, a barátnéja lennék... egyszerűen az... és az édes kicsikéknél továbbra is a „kis mama“ maradok... így jobb lesz...

Most hirtelen, boldogságnak közepette, megujultak multkori gonosz gondolatai, a féltékenység az elköltözött iránt. Ugy gondolta, hogy amennyiben abban a légkörben kellene élnie, a hol az ő szökésének illata hat még át mindeneket, — a hol minden tárgy reá emlékeztetné... újból elragadná az a vad féltékenység, harcolni kellene egy láthatatlan lényvel, harcolni kellene és sebe újra meg újra vérzenék; és a férj sem lehetne egészen az övé sohasem s nincs a világnak az a hatalma, nincs az a gyöngédesség, a mely meggátolhatná, hogy ne emlékezzék a halottra, a ki felé egész szerelme áradt.

Lehetetlen a visszatérés, hogy a multat meglehessen találni. Az életet nem lehet újra kezdeni...

Mikor beesteledett, eltávozott a parkból. Lassan ment el... úgy lépdelt, mint egy özvegy... fáradtan.

boruban a fegyverek sikereihez kell alkalmaznia, nem pedig megfordítva a fegyverek sikereit politikája által megelőznie, különben a hadsereg oly föladat elé látja magát állítva, melyre nem termett, mi csak batorságát csökkenti. Fialat hadsereget, melynek életeleme a támadás, nem szabad egy helyi hadművelet végett szüneteltetni, mert ez az ellenségre nézve előnyös és a hadsereg lendületét bénítja. Végre pedig a kormány az alatta álló tábornokokkal nem szabad alkudoznia, velük compromissumokra lépni, hanem erélylyel párosult határozottságot kell tanusítania és a legcsekélyebb ellenkezésnél tekintet nélküli szigorral föllépnie.

A hadvezér kötelessége pedig a hadseregnél a legszorosabb fegyelmet tartani és az engedelmségre nézve világitó példát szolgálni. — a kormányt politikai hibák elkövetésénél komolyan inteni, ha azok a hadsereg szellemét érintik és annak vitézségére rossz benyomást tesznek, — nem szabad oly eszméket elfogadnia, melyek nem katonai emberektől legjobb szándékkal indulnak ugyan ki, de melyeknek keresztülvitele egész hadjárat föladatával azonos, — a kormány gyengéit tekintetbe kell vennie és nem szabad azokat a végből kizsákmányolnia, hogy a kormány rendeleteivel saját akaratát helyezze szembe, anok tekintélyét a hadsereg előtt gyengítse és a saját szakálára működ-jék.

Hogy a nemzeti harc drámai befejezését helyesen méltányolni lehessen, a kormány magatartását Görgeyvel szemben, politikáját és általában az ország helyzetét is tekintetbe kell venni. A magyar forradalom nem önkéntes fölkelésből indult ki, hanem tudvalevőleg törvényes alkotmányharczából fejlődött, melyben rendes magyar ezredek is harczoltak a királyság védpaizsa alatt. Ilyen viszonyok közt a kormány politikája a hadsereg nem marad befolyás nélkül.

A történelem, emberek és tárgyak megítélésénél kizárólag megbizonyított tényekhez köti magát, és idővel tárgyilagosságot előadásán kívül még enyhébb ítélethozatalra is hajlandó; míg élő kortársainak tulnyomó többsége, a katastropha eltörölhetetlen benyomásai alatt ítélnek.

A mit kortársak tehettek, sőt a mit a történelem érdekében tenni kötelesek voltak, abból állott, hogy kétségbevonhatlan támpontok elmondása által az akkori kor vezérférfiai és eseményei megítélésénél segítségére legyenek a későbbi történetírásnak. Ezt csakugyan meg is tették már a résztvevő pártok a magyar háborúról irt történelmi töredékekben és pragmatikai értekezésekben, még pedig elég bőven, és még most dolgoznak a meglevő történelmi források fejtegetésén, az adatok rendezésén, és szaporításán az ismeretlen vagy még tisztázatlan mozzanatok nyomán.

De ama világtörténelmi harc adatainak tárgyalása még koránt sincsen befejezve.

G. R.

A kőműves sztrájk.

Mind nagyobb arányokat ölt a debreczeni kőműves sztrájk, míg a munkaadók ragaszkodnak eddig követett eljárásukhoz, addig a munkások és segédek erős szervezkedéssel és rendületlenül megmaradnak követelésük mellett.

Mint már tegnapi számunkban kifejtettük ezuttal a debreczeni kőműves sztrájkolók pártján vagyunk mi is, jogosnak találjuk követelésüket, mert hiszen csupán a megélhetés elengedhetetlen feltételeit követelik munkájok ellenértékéül.

Több jóakaratot várnánk a munkaadóktól munkásaikkal szemben. A sztrájkoló munkássereg különben tiszteletreméltó higgadtsággal és komolysággal viseltetik, tartózkodik minden lármásabb korezmározástól és nyugodtan tárgyalják mindég előre bejelentett gyűlésükön a maguk ügyét.

Tegnap Kis-Kassán gyűltek egybe, a hol a rendőri hatóságot Szentpéteri Ferenc rendőrkapitány képviselte. Ezen a gyűlésen a sztrájk további fentartását határozták el. A sztrájkoló kőművesek ügyét az ipartestületnél egy intelligens iparos képviselte, a ki már idáig is többször tanujelét adta annak, hogy a debreczeni kőművesek jogos érdekeit higgadtsággal és kellő erélylyel tudja képviselni, — és több ízbeni felszólalásában adta megnyugtató tanujelét higgadtságának és részrehajlatlan igazságszeretetének anélkül, hogy csak egy pillanatra is elragadtatta volna magát.

Az ipartestületnél folytatott tárgyalások még ez ideig nem vezettek eredményhez. Ma délután folytatják az egyezkedési tárgyalást.

Mi reméljük, hogy a sztrájk a munkások jogos követelésének kielégítésével végződik.

A vállalkozók és munkaadókról sértés lenne feltételezni, hogy ők kapzsiságból, vagy a szegény munkások keserves munkájának ingyenes kipréselése és értékének elhárítására rossz szándékából ne teljesítenék a munkások jogos követelését és tiszteletben ne tartanák az 1899 évi január 26-án kötött szerződést, — a mely jogilag ma is érvényes. — Már pedig a sztrájk további tartama a közvéleményt a munkások mellett fogja sorompóba állítani, — a mi aztán a munkaadók és vállalkozók jellemére sötét árnyat vethet.

Mint lapunk zártakor értesülünk két leginkább érdekelt fél hajlandó már a munkásoknak némi engedményt nyújtani, de a sztrájkolók — akik még mindig dicséretes nyugalommal várják ügyük eldőlését — a felajánlott concessiókat nem fogadhatják el, mert az megélhetésüket semmiképen nem biztosítja és így nyomorult helyzetök megjavítására elégtelen.

NAPI HIREK.

A debreczeni színház pályázata.

A „Debreczeni Ujság“-ból vettük át a debreczeni színházi pályázatra vonatkozó alábbi sorokat, melyekben

laptársunk is teljesen megérősíti a mi s általában a nagyközönségnek érdeknélküli álláspontját. Így hangzik: A debreczeni színház pályázatának sorsa mégel sem dőlt s már is élénken pertoktálják a csaknem biztosra vehető következményeket. Három pályázó közül a színházbizottság és a tanács többsége Komjáthy János mellett, a bérlők, a színházba járó nagy közönség s általában a közvélemény Makó mellett érez rokonszenvet és bizalmat. Társas-körökben, kávéházakban élénken vitakoznak a színház sorsa felett s azt tartják, hogy a döntésre hivatottak jórésze nem mint a színügyi helyzet elfogulatlan kritikusaival s nem a közönség s ezzel a közvélemény óhajának képviselői, hanem, mint az egyik pályázó jóbarátai fognak határozni. Nem a színházbizottságé és nem is a tanácsé, hanem a város közönségé a színház és a közönség jogának, óhajának respektálásával kellene határozni azoknak, akiket a város közönségének képviselője bizalmával megtisztelt. Amennyiben a közönség sorában is jól ismerik a viszonyokat s tudják, hogy a pályázatot milyen sors éri, már most hangoztatják, hogy a határozatban nem fognak megnyugodni s megfélebbezik a közgyűléshez. — Bizonyosra vehetjük tehát, hogy ezuttal a debreczeni színház sorsa felett végérvényesen a városi közgyűlés fog dönteni.

Eddig a laptárs érdekes és igaznyomon járó véleménye, melyhez magunk részéről csak annyit fűzünk, hogyha Komjáthy komolyan gondolkozik helyzete felől, akkor lefogja vonni a következtetést és saját kudarcát nem erőszakolja tovább.

A király születés napja.

Beküldetett: Meghívás. Ő császári és apostoli királyi Felsege, I. Ferencz József koronás királyunk legmagasabb születésének folyó 1901. évi augusztus hó 18. d. kára eső évfordulati napján a reformátusok nagytemplomában reggeli 8. a római katolikus templomban reggeli 9. és az izraeliták imaházában (Deák-Ferencz utca) d. e. 10 órakor tartandó hálaadó istentiszteletre van szerencsém t. czimzett urat tisztelettel meghívni. Gyülekezés a városháza nagy tanácstermében reggeli 7 és fél órakor. Debreczen, 1901. Augusztus 10. Simonffy Imre, királyi tanácsos, polgármester.

A szerkesztőségéből.

Ifjabb Mórócz Pál, lapunk felelős szerkesztője pártügyekben a vidéken időzik, esütörtökön, holnap kezd meg a szerkesztőségben működését.

Debreczeni kereskedő kitüntetése.

Az 1001. évi párisi nemzetközi világ kiállítás élelmi-czikké csoportjában, mint kiállító. Katz Kajos debreczeni bornagykereskedő is részt vett és sikerült elismerést aratni a magyar boráival. Katz már régi üzletember a borászat terén, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter maga értesítette kitüntetéséről. Arany éremmel tüntették ki a debreczeni borkereskedőt.

Szomorú hír Meszlényi Lajosról.

A Kossuth-párt egyik népszerű, kedvelt és tehetséges tagjáról, Meszlényi Lajos képviselőről szomorú hírt vettünk. Az élceiről, az eleven szelleméről ösmert, kedvelt Meszlényi Lulu, kinek parlamenti működését is megbénította a betegség, haldoklik. Meszlényi Lajos egyik legrokonszenvesebb tagja volt nemcsak pártunknak, de az egész parlamentnek. Mi szívből óhajtuk e halálhír megezfólasát és a nehéz beteg állapotának jobbrafordulását.

A tiszavidéki dalárdisták Debreczenben.

Oláh Károly tanácsnok, mint a tiszavidéki dalszövetség debreczeni versenyének egyik főrendezője és pedig mint az elszállásoló bizottság elnöke kimutatást közölt velünk, melyben részletezve van, hogy a vendég dalárdistákat miként és kiknél fogják elszállásolni. E terjedelmes írást, a névsort ugyan nem közölhetjük, de mindenestre érdekesek azon adatok is, hogy az egyes helyekről hány vendég jelentkezett. A nánási dalárda 34 tagot jelentett be, a szoboszlói dalárda 32 tagot, a szalontai dalárda 51 tagot, a nyiregyházi dalostársaság 53 tagot, a zilahi dalkör 24 tagot, a nagykárolyi dalárda 60 tagot, az ujfehértói első dalegylet 8 tagot, a nyiregyházi dalegylet 39 tagot, a szatmár-németi iparos dalegylet 45 tagot. Szép számmal gyülekeznek tehát városunkban.

A székelyek sorsa Romániában.

Junius hó folyamán 1689 székely család vándorolt ki Romániába azon hiszemben hogy a kitűnőnek ígérkezett Romániai ter més folytán a család munkabíró tagjai keresethez jutnak. — Ebben nagyon csalódtak, a román birtokosok legnagyobb részt bel-földi munkásokat alkalmaztak, daczára annak, hogy az előtt a székely munkásokat a legnagyobb előszeretettel alkalmazták. A hol pedig munkáshiány volt, ott most katonákat bocsátottak a birtokosok rendelkezésére. — A székely munkások a legnagyobb nyomorba jutottak s nagy részét az ott tengődő embereknek toloncz uton küldték vissza Erdélybe.

Crispi halála.

A nagy olasz államférfiu halála egész Olaszországban mély részvétet keltett. Még ellenségei is kibékülnek vele a ravatalánál, és elösmertik, hogy nagy férfiu volt. Az általános gyászról a következő Nápolyi tudósításaink vannak: Crispi holttestét a villának gyászkapornává átalakított nagytermébe vitték át. Számtalan távirat és koszoru érkezett, Csütörtökön a Varise pánezélos hajó fedelzetén Palermóba viszik a holttestet és nagy pompával eltemetik ott, ahol Sziciliát felszabadította a Burbonok zsarnoksága alól. A halottat diszes ravatalon közszemlére teszik s aztán a Szt. Domokos kápolnában helyezik örök nyugalomra. A kormányt a temetésen Cocco-Ortu, Morin és Nasi miniszterek fogják képviselni. Viktor Emanuel király a saját nevében és Heléna királyné

névében részvétiratot intézet Crispi özvegyéhez. A tartományi tanács tisztelettel emlékezett meg Crispiről és elhatározta, hogy Nápolyban és Palermóban részt vesz a temetésen és hozzájárult a város kívánságához, hogy Crispi holttestét a Szt.-Domenicoi pantheonba temessék.

Kétszeres gyilkosság.

Csobajon, Szaboics megyében szomorú vasárnap volt a múlt vasárnap. A falu két legszebb és legderekabb legénye volt Antalóczy Andris és Balogh János, mindkettő október 1-én huszárnak volt berukkolandó. Délután az utcán meue, összeszólalkoztak Morvay Efrajim paraszlegénynyel s verekedésre került a sor. Azt meghallotta Morvay két testvére, hogy bátyjukat verik, egyik vasvillával, másik késsel rohant a verekedők közé és az egyik Morvay testvér, ki csak 15 éves, vasvillával úgy nyakonszurta Antalóczyt, hogy főütőerőt keresztülmetszette s pár pillanat alatt kilehelte életét. A másik Morvay fiu pedig, ki 17 éves, Balogh Jánosra vetette magát s két késszurással szívét szurta keresztül, úgy, hogy nyomban összerogyott s meghalt.

A lakomák ellen.

Fejérvary Géza báró honvédelmi miniszter leiratot küldött a katonai látogatásoknál szokásban lévő fogadási ünnepekre vonatkozólag. A miniszter leiratában hangoztatja, hogy a főlebbvalók látogatásaikor szokásban lévő bankettek nagy költségeket okoznak a tiszteknek, a melyeket a katonai méltóságok tőlük nem kívánnak s a diszlokoma elmaradása esetén ezt senki sem venné tőlük rossz néven. A miniszter leiratában azt mondja, hogy a katonai méltóságok fogadásánál a szolgálati utasításban előirt szabályok betartásán kívül ezentul semmiféle ünnepség vagy lakoma ne legyen, ha csak a látogatásnak különös ünnepi jelentősége nincs. De — ugymond a miniszter — az anyagi határok ily esetekben is betartandók.

Negyvenhárom évig a bagnóban.

Negyvenhárom évi raboskodás után visszatért Nápolyba egy Gomez nevű olasz akit a III. Napoleon ellen elkövetett merényletért ítéltek el. Részbe volt ugyanis a híres Orsini féle merényletben, a melynek ez a története: Orsini gróf, az olasz forradalmi párt egyik vakbuzgó tagja 1858 január 14-én bombát vetett az udvari fogat elé, melyben III. Napoleon az Operába hajtatott. Azért ítélte halálra a császárt, mert benne látta akadályát annak, hogy Franciaország hadat üzenjen Ausztriának. A császár megmenekült a haláltól, ellenben az utca ártatlan népében rettenetes pusztítást vitt véghez a pokolgép. Tuczatjával heverték a halottak és sebesültek a kövezeten. A tettesek közül négyen kézrekerültek: Orsini gróf, Gomez, Pieri és Rudio, valamennyien olasz forradalmárok. Halálra ítéltek őket és 1858 márczius 10-én mind a négyet a guillottinóra vezették, de ott csak Orsini és Pieri fejét vették, míg Gomezzal és Rudioval a vesztőhelyen tudatták, hogy ítéletüket deportációra változtatták. A Jólét-szigetekre vitték őket, ahol Rudio csakhamar meghalt, Gomez azon ban kiállta a klíma és a börtön veszedelmeit és most, negyvenhárom esztendő mulva visszatért Olaszországba, Nápolyba. Odahaza persze alaposan megváltozott helyzetet talált. Olaszország egységessé lett és ebben nem kis része volt az Orsini-fele merényletnek, mely III. Napoleont közönyéből fölrázta, de III. Napoleont trónjával és dinasztiajával egyetemben elsöpörte a német-fran-

Amerikai hölgy élettapasztalata.

Egy fiatal amerikai leány azzal a czélzattal érkezett a minap Párisba, hogy ott a pusztuló erkölcsöket tanulmányozza. Fiatal leány létére annyi tudása mégis volt, hogy a jó erkölcsök romlását leginkább az ugynevezett éjjeli kávéházakban tanulmányozhatja. El is ment egy ilyen helyre, ahol csakhamar két fiatal embernek a figyelmét magára vonta. Mikor az úracsok megtudták, hogy a kisasszony nem annyira mulatni, mint inkább tanuini vágyakozik, nagyon kezdtek iránta érdeklődni. Azt inditványozták, hogy járja be velük sorra az éjjeli mulatókat, ahol bőséges alkalom kínálkozik az ismeretek gyarapítására. A leány az inditványt készségesen és egész terjedelmében magáévá tette.

Mikor bőséges tapasztalat után hazament a szállóba, a fiatal urak udvariasan hazakísérték. A leány a kapunál megköszönte a gálans segédkezet, és jó hajnalt kívánt. De az urak azt felelték, hogy nem addig van ám az és követelték, hogy fáradozásuk jutalmául a kisasszony vezesse be őket a szobájába is.

Mivel nagyon fenyegetően léptek föl, a leány beleegyezést szinlelt, bevezette őket a szobájába és még teát is főzött nekik. A tea után az egyik uracs távozott és fölkerete a házikisasszonyt, hogy kísérje ki őt a kapuig. — A szepegő leány még ezt is megcselekedte.

Mikor azután szobájába nem kis aggodalommal visszatért, már a másik gavallért nem találta ott. Vele együtt eltűnt kis kézi táskája is, amelyben összes pénzkészlete és ékszerai voltak. Lármát csapott, de a szolgák már nem tudták kézrekeríteni az elillant szeladont. Egyszóval: az erkölcsök tanulmányozása rossz véggel járt.

Tanügy.

A gyermek fegyelmezéséről.

Irta: Lippe József.

I.

„Ne legyetek azonszolgákhoz hasonlóak, kik urukat a megjutalmazásért szolgálják, hanem azokhoz hasonlóak, kik nem azon szándékkal szolgálják urukat, hogy jutalomban részesüljenek.“

Antigonesz.

A legszigorubb erkölcsiség szerint a jót csak azért gyakoroljuk, mert az magában véve jó, míg a rossztól tartózkodunk, mert az magában véve rossz, tekintet nélkül a jutalmazásra és büntetésre, az önmegtagadás ezen magas foka az érzéki lénytől, hova tagadhatatlanul a zsenge gyermek is tartozik, még sem kívánható: azért a legrégibb idők óta mesterséges eszközök vétettek igénybe a jó gyakorlására és a rossz megátlására.

Az Isten maga, az atyák és nevelők

legbölcsebbike úgy osztotta be, hogy a jó cselekedetek rendszeren jó eredménnyel, ellenben a rosszak rossz következménnyel járjanak. Óseinknek szerencsét, áldást, jólétet ígért, ha parancsait követik, míg szerencsétlenséggel, szenvedéssel és átokkal sújtandja őket, ha azokat megszegik. Valamint az örökkévaló tett az ő gyermekeivel, úgy tehetnek a szülők is gyermekeikkel. Hiszen gyermekeiknél az érzékiség még a legerősebb s így gyermekeik nevelésére alkalmazhatják a fegyelmezésnek egy igen hathatós eszközét: a jutalmazást és büntetést; a jutalmazások serkenték a gyermekeket a jó és szép gyakorlására, a büntetés pedig riassza vissza őket a rossztól. Hogy azonban a nevelési eszközök czéljoknak megfeleljenek, legyünk figyelemmel: 1. a gyermek testi mivoltára, kedélyére, korára, nemére és eddigi bánásmódunkra. 2. Legyen a jutalmazás és büntetés természetes, hogy ez gyermekeink viselkedéséből mint egy magától következék. A hazug ne találjon bizalomra, míg meg nem javul, az őszintét ajándékozuk meg bizalmunkkal. A tisztát vezetjük társaságba, a ki magát könnyen lemooskolja, tartsuk távol onnan, a fecsegő előtt hallgassunk, míg azzal, a ki tud hallgatni, szándékosan közöljünk valamit, hogy bizalmunkat mint egy értésére adjuk, a szerénvt bátorítsuk a tolakodót szegyenítsük meg. A ki másoknak szándékosan fájdalmat okoz, azzal érzékileg ismertessük meg, hogy mit tesz az fajni. A ki az örömet megzavarja, az nélkülözze az örömet, a ki ver, az veressék meg ismét. Mind ez csaknem a természet és az emberi élet utáizata lévén, a jutalmazás és büntetés ezen neme által nem a szülők és nevelők, hanem a gyermekek jutalmazzák és büntetik magukat. 3. Legyünk takarékosak a jutalmazás és büntetés körül ezek gyógyszer, melyek csak szükség esetében alkalmaztassanak. 4. Legyünk egészen részrehajlatlanok és igazságosak a jutalmazásnál és büntetésnél, ne adjunk sem egy meg nem érdemelt jutalmazást még kevésbbé büntetést. Az első által a gyermek a jutalmazás iránt közönyös lesz, míg az utóbbi által a zsenge gyermek lelke korán tápanyagot nyer, az elkéseredés, irigység, boszuvágy és eltán torodás csirája az igaztalan szülék nevelők iránt. 5. Ne jutalmazzuk gyermekeinket jó felfogásuk, gyors és hü gondolkodásuk, szép arcvonásukért, hiszen ezek csak véletlen előnyök, csak az olyan cselekedetekért, melyeket szabad akaratukból cselekednek és ezáltal jó érzésüket tanusítják, érdemesek a jutalmazásra, de itt is a jutalmazás mértéke összhangban legyen azon küzdelemmel, a melyet érzékiségökkel vívniok kellett. Több paedagogus nézete szerint a jutalmazásokat és büntetéseket ígéretek és fenyegetések előzzék meg. Igénytelenségem tapasztalata és véleménye szerint a czél jobban elérhető, ha a jutalmazás és büntetés egyszerre minden előzetes bevezetés és figyelmeztetés nélkül történik, ha azonban az ígéretek és fenyegetések előre bocsátattak, természetes, hogy a jutalmazásoknak és büntetéseknek is következnük kell, ha csak a jutalmazás és büntetés által elérni akart czélt eltéveszteni nem akarjuk.

A jutalmazás különféle nemei:

Az első, amivel gyermekeinket megjutalmazhatjuk, a megelégedés. Ha annyira vittük, hogy a gyermek megelégedésünket jutalmazásnak és elégedetlenségünket büntetésnek tartja, úgy gyermekeink nevelésében jó előre haladtunk, ehez azonban szükséges a tekintély.

Ha ezt már megszereztük, úgy ezt csakis úgy tarthatjuk meg, ha az arany középutat a tulszigorosság és tulengedékenység között megtudjuk őrizni. Némely szülő

mérges, komor tekintet, folytonos szidkozás és a pálcza gyakori használata által véli tekintélyét gyermeke előtt megszerezhetni. Ezen eljárás elkészeríti a gyermeket és a szülőtől való elidegenedést ébreszti fel benne; az ily elbánás által elvesz a szeretet, vonzódás és bizalom és lehetetlen ezután gyógyítólag a gyermekre hatni. Más szülők, megnevelők, meg ép az ellenkező utat követik; ezek gyermekeiket a saját akaratukra bízzák, agyonhallgatják gyermekeik hibáit és nem büntetnek, majd megjavítja őket az idő! azt híven, hogy koruk előhaladásával elvesztik kinövéseiket is. Sajnos igen gyakran megbánják a szülők eme tul elnézésüket. „Az ál szülői szeretet“ mondja Kléber „szülői gyengeség mely mindenkor megboszulja magát a szülők és gyermekeken, mint Elin és fiain. Tanusithatunk engedékenységet a gyermek iránt, de csak egy bizonyos pontig. Ha e ponthoz érünk, szigoruan kell fellépni. Ha fel nem lépünk gyengék leszünk; ők mindent elérnek és mi semmit. Szeressük gyermekeinket, de ne legyünk irántuk gyengék és tudjuk mindig hol kell engedékenységet a vagy szigort alkalmaznunk.“

Egy másik jutalmazási eszköz: a jutalom, melynek helyes alkalmazásával a gyermeket az engedelmségre és szorgalomra serkenthetjük. A becsvágy hatalmas tényező, melylyel okos vezetés által sok jót elérhetünk. Ha jutalmazások, dicsérések gyakoriak, attól lehet félni, hogy közönyösséget okoznak és tulbecslés, büszkeség és az ezekkel rokonságban álló más bünök származnak belőlük.

Hiszen Niemeyer is azt mondja: „gyakori szemtől-szembe való dicsérés, méreg az ifju szívnek.“ Egy jó jutalmazási eszköz még az ajándék. Ez azonban a gyermeknek inkább jó magaviseletének és szorgalmának engedelmségének emléköül és megelégedésünk bizonyítékául adassék. Ne feledjük azonban az ajándék adásakor a gyermeket figyelmeztetni, hogy a jót azért tegyék mert az magában véve is jó, ha nem is követi a jó cselekedetet a jutalom, így kívánja ezt az illem törvénye.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Eckmann-Chatriantól.)

Fordította: Ifjabb Möricz Pál. 22.

Abba hagytam a sirást. És midőn Gretel néni elengedett, Katiczát vettem szemügyre, aki reményét elvesztvén, csüggedten, mozdulatlanul, fásultan ült a helyen. Hozzásiettem, megcsókoltam a nyakát, erre sem riadt fel, csak amidőn sietve eltávoztam, mivel erőm már fogytán volt, kezdett szivszakajtó bangon sikoltozni:

— József! . . . József!

Vissza rohantam, egymás nyakába borultunk, és néhány pillanatig zokogva így öleltük egymást. Eközben Katicza elájult, mire én szépen leültem a nagy karosszékre, aztán pedig elsiettem.

A piacon siró, zokogó kiáltozó emberek környezték az olaszokat. Ezek az én kenyeres pajtásaim, ujonczczimboráim miatt gyűltek ide, akik velem együtt masiroztak el. De én neni ügyeltem senkire, sem mire.

A nagy dobpergésre mégis csak körültekinték. Klipszel meg a Fürszt fiuk kerültek a szomszédságomba. Az ő hátukra is felvölt

kapcsolva a torniszter. Szülei úgy siránkoztak, mintha csak a temetőbe kísérték volna a jó fiukat. Vidal kapitány a város-ház előtt ugratta a kis szürkét. És két baka tiszttel fecsegett. Miközben az őrmester a legénységet szólította fel. Így szólított minket is: Czebede, Fürszt, Klipszel, Bertha. Mint a többtől hallottuk, jelent kiáltottunk mi is. Majd a kapitány „indulj” parancsszavára megindult a menet. Ugy ballagtunk kettessel ki a francziakapufelé. A pékház sarkán az emeleti lakásból siránkozva kiáltozott egy öreg.

Gáspár! Gáspár!

A Czebede öreg anyja volt. A czimborám nem birt felelni, csak a kézzel intett bucsuköszönést. Aztán busan lecsüggesztette a fejét. Már előre borzongtam, hogy a mi házunk előtt is el kell menni. Mikor ide értünk rogyadozott az inam és úgy hallám, mintha az ablakból az én nevemet is sikoltozta volna valaki. De én másfelé, a „vörös ökör” felé fordítottam a fejemet, aztán a nagy dobpörgésbe elhangzott a szó. Az utczabeli gyerekek jó távolságig elszaladtak utánunk, egyre kiáltozván:

— Most masiroznak el a katonák . . .

Ni az ott a Klipszel, az meg ott a Józsi!

A francziakapu alatt fegyverbe lépett az őrség. És úgy tisztelgett, amíg elvonultunk. Elhagytuk a külső őrséget is, majd aztán a dobosok is abbahagyták a dobolást. Letértünk jobbra. Csakugy csaflattunk az olvadó hóban.

Már a gerberhofti majorságot is elhagytuk és lefelé fordultunk a nagy hid felé, midőn valaki hátulról megszólított. A kapitány ur ugratott el mellettem a kis szürkén.

— Derék legény vagy fiam! Csak így bátran tovább is előre.

A vigasztaló szóra újból megeredtek a könnyeim. De a nagy Fürszt is egyre sirt a marsolás alatt. Mások ellenben hallgattak, de halaványak voltak, mint a halott. A nagy hidnál Czebede előhuzta a pipáját. Reagyujtott. A taliánok pedig kaczarászva haladtak előttünk. Ők a három hét alatt már bele törődtek a katonáskodásba.

A mettingi magaslatokat elérvén, már egy mérföldnél jóval tovább haladtunk a várostól. Midőn pedig a magaslatra feltörekedtünk, Klipszel reá csapott a vállamra és fejét vissza fordítva, figyelmeztetett:

— Nézz csak oda le Józsi!

Letekinték, hát az egész Pfalzsburg ott terpeszkedett előttünk. Jobb oldalvást esett. Felismertem a kászárnyákat, a puska-poros tornyot, épp úgy, mint mikor valami hathete az öreg Brainsteinnel együtt néztük a toronyból a Katiczák házat. Szürkés színben világított a város. És a szomszédos erdők sötét árnyékokat vetettek a tájra. Néhány pillanatra szívesen megálltam itt. De hát a csapat nem várakozott. Tovább kellett masirozni. A magaslatról leereszkedtünk Metingbe.

E nap Bitséig masiroztunk. Aztán Hornbach, Kaiserlautern felé s így tovább volt a menetirány. Újból megeredt a havazás is. A hosszú marsolás alatt sokszor az eszembe jutott a Gulden ur prémes köpenyege meg azok a kettős talpu bélelt cipői.

Falut falu után hagytunk. Majd hegynek fel, majd völgybe levitt az utunk. A falvakban a dobosok mindig pörgették a dobjaikat. És falu hosszat verték a menet-indulót, hogy lépést tartva, emelt fővel, egy mutassuk magunkat a falusiak előtt, mint kipróbált öreg bakák. Azonban az emberek a kis ablakokból, az utcza ajtóiból utánunk bámulva, gyakran mondták:

— Ezek ám rekruták.

Este pihenő kvártélyt érven, még a legholdogabbak voltunk. ilyenkor kipihen-

tettük fáradt lábainkat, különösen én, mert mondhatom, hogy a czombom sajgott, hát még a lábaim . . . Ah! Még így soha ki nem állottam. A kvártélyos helyeken rendszeren szívesen fogadtak bennünket a gazdák. Meghívtak az asztalukhoz is, mert aludt tejet, krumplit adott még a szegényebb is, sőt néhányszor még finom szalonával megbélelt savanyu káposztából is részesültünk. A kis gyermekek ucaikat szopogatván, szemüket ki meresztvén, bámultak reánk, az öreg nénik pedig rendszerint azt tudakolták, mely vidékről valók volnánk, a bevonulás előtt mi mesterséget folytattunk? A fiatal lányok pedig busongva merengtek felénk. Ők kedveseiket fájlalták, akik őt, hat vagy hét hónappal előbb masiroztak el. Majd a házinép megvetette a legényágyat*) is. Micsoda gyönyörűséggel nyújtózkodtam benne! Vajha legalább alhattam volna tízenkét óra hosszat! Ámde már kora reggel felriasztott a tompa dobpörgés. És a kis jégvirágos, deres ablakra tekintvén, ilyenkor zavartan eszmélődtem:

— Hol vagyok? És a nagy fájdalomtól elszorult a szívem, midőn mondogattam magamban: Bitse vagy! Kaiserlauternbe vagy! Regruta vagy! Ámde nem értem reá keseregni, hanem hamar bakkancsot, aztán öltözködjünk. Kapcsoljuk a hátunkra a tornisztert. Nosza gyorsan rajta, fussunk, szaladjunk, nehogy elkéssünk a sorakozótól.

— Szerencsés utat, szolt a háziasszony, kit már így kora reggel felköltöttek a házi bajok.

— Köszönöm, felelte a rekruta.

Aztán megerdült a dob.

— Menet! . . . Irány! . . . Indulj! Tovább. Tovább. Igen . . . igen . . . Szerencsés utat! Szegény ördög téged se látanak itt többet . . . Mert hányan, de hányan elhuzódtak már itt előled!

(Folyt. köv.)

* Elszászban azt a szokást tartják, hogy a házigazda legénykori ágát midőn megházasodott a háztartásban vendégágyul használják.

Nyilttér.

Nyilatkozat.*)

A „Debreczeni Friss Ujság” mai (aug. 14) számában „Kártyabarlangok Debreczenben” czim alatt megjelent cikkben egyik debreczeni előkelő kávéházzal, melynek tulajdonosa „törvény ellenére emeletes palotákra tett szert,” egy állítólagos névtelen (?) levél alapján azon állítás foglaltatik, hogy ott e czé ra fentartott titkos szobában, hol „ezresek forognak koczán egy-egy blatton”, éjjel-nappal tiltott szerencsejáték folyik. A kávéház ugyan a cikkben megnevezve nincsen, de a tulajdonosa megjelölésére használt kifejezésekből s a szerkesztőnek, kit tüstént kérdőre vontam, nyilatkozatából kiviláglik, hogy a közlemény reám vonatkozik.

E helyütt azok számára — hiszen csakis ezek részére szükséges, — kik üzletemet és csekélységemet nem ismerik, röviden annyit tartok szükségesnek kinyilatkoztatni, hogy a közleményben foglalt adatok nem az én üzletemre, de egy másik helybeli

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a

kávéházra illenek. Az én üzletemben, — ezt mindenki bizonyítani fogja, ki ott valaha megfordult, — kizárólag társasjáték folyik.

Valóban szomorú dolog, hogy a huszadik században Magyarországon ily orvtámadás ellen kell védekeznie egy általánosan ismert tisztességes üzletembernek, ki vagyonát az utolsó fillérig kitartó szorgalommal s becsületes munkával kereste!

Debreczen, 1901. aug. 14.

Weichinger Károly.

Szükséges-e Önnek selyem

szövet, akkor forduljon

Grieder Adolf és Tsa, Zürich (Svájc)

kir. udv. szállítók.

Union selyemszövet-gyárához.

Legnagyobb raktár menyasszonyi selyem szövetek, mint szintén legújabb mindennemű fehér, fekete és színes selyemszövetekben. Magánosoknak vám és posta díjmentesen legolcsóbb nagybani árak mellett. Minták azonnal franco. Svajczba kétszeres levélportó szükséges (3.)

Cséplőgép részek,

Lendkerekek (különféle nagyságban)
manometer (fesz mérő),

egészen új.

Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok,

más építkezéshez való

vastárgyak

különféle kovácsszerszám:

Satuk, üllők, fújtató, vasesztergapad

szerszámacél

kompozíció.

Kijavított

takarék tüzhelyek,

igen mérsékelt árban kaphatók

KLEIN JAKAB

ócaska vasüzletében, főtőzsde udvar.

Ocska vas és fémek a legmagasabb árban veszek

Teljesen kijavított

vetőgépek

13. 15. 17. és 21 soros

feltűnő olcsó árban, — előnyös

fizetési feltételek mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ebesi ártézi viz a legjobb legegészebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-ut. 7. sz.

9 hectoliter kertibor és 4 hectoliter Érmelléki bor eladó. Értekezhetni **Kovács Gyula** vasüzletében.

Női kalap készítésben, ügyes eladásban jártas leány alkalmazást nyer Rózsa Lajos női divatüzletében Debreczen, kistemplom bazár.

Tanulóul jó családból való fiu felvétetik.

Kitünő faj és csak érett

csemegeszőlőt

ajánl e hó közepétől

Sétakerti csemegeszőlő telepéről Kardos László.

Értekezhetni Kossuth-utca 9., a telep megtekinthető Simonyi-ut 11. Termés 300 mm. körül. Telefon 113.

Néhai Szöllösi György

ékszeráru raktára, műhely berendezése, továbbá üzleti berendezése és vasredőnyös portaleja

eladó.

Az örökös megbízásából értekezhetni **Zelinger Ede** czimer- és czimfestőnél, Piacz-utca 55. sz. a.

21/ kézmű- és rövidáru üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló és jó hírnevű **Erdei Mihály**-féle bolthelyiséget (Piacz-utca, Bika szállóval szemben) kibéreltem és ott f. évi augusztus hó 1-től

kézmű- és rövidáru-üzletet rendezek be.

Midőn megemlítem, hogy **Benyás Emil** üzletében 10 évi működésem alatt alkalmam volt a n. é. közönség izlését és kíváncságot kitapasztalni, azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezt párosítva előnyös összeköttetéseimmel igényét teljesen kielégíthetem s legjobb törekvésem lesz, kitartó szorgalom és előzékeny kiszolgálás által a n. é. közönség bizalmát megnyerni

Kérve becses pártfogását, tisztelettel:

Zengevald Géza

Debreczen, Piacz-utca 14., Bika szállóval szemben.

52,476 számhoz.
1901.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallás alap tulajdonát képező, Hajdúvármegyében, Püspökladány község határában fekvő birtoknak az alólirt ministerium IX. ügyosztályában és a püspökladányi közalapítványi gazdasági felügyelőségnek levő térképen az alantabb felsorolt számokkal megjelölt következő részletei 1902. évi november hó 1-étől kezdve az alólirt ministerium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. szám)

1901. évi szeptember hó 19. napján, délelőtt 11 órakor

tartandó zárt ajánlatu nyilvános verseny útján fognak haszonbérbe adni:

a 3. és 4. számú	révzugi és hidlábi gazdaság	1161	$\frac{380}{1200}$	hold	12	évre
az 5.	nagy-meggyesi	1651	$\frac{545}{1200}$	"	15	"
a 10. és 11.	mérgesérhádi és sándor-érszigeti gazdaságok együtt	1947	$\frac{37}{1200}$	"	15	"
avagy:						
a 10. számú	mérgesérhádi gazdaság külön	1286	$\frac{215}{1200}$	"	12	"
és a 11.	sándorérszigeti	660	$\frac{1022}{1200}$	"	12	"
a 12. és 13.	Kővágó, Középhát és Hajnalzug nevű gazdaságok együtt	2831	$\frac{926}{1200}$	"	18	"
avagy:						
a 12. számú	Kővágó nevű gazdaság külön	641	$\frac{522}{1200}$	"	12	"
és a 13.	Középhát és Hajnalzug nevű gazdaságok együtt külön.	2190	$\frac{404}{1200}$	"	18	"
a 14.	Szőkeszigeti gazdaság	1208	$\frac{737}{1200}$	"	12	"
a 15. és 16.	Kettősérszigeti és hamvasi gazdaságok együtt	1250	$\frac{767}{1200}$	"	12	"
avagy:						
a 15. számú	Kettősérsziget nevű gazdaság külön	579	$\frac{296}{1200}$	"	12	"
és a 16.	Hamvasi nevű gazdaság külön	671	$\frac{471}{1200}$	"	12	"
a 17. 18. és 24.	Lipótháti, Fehértói és Kiskunlaposi gazdaságok együtt	2281	$\frac{1311}{1200}$	"	18	"
avagy:						
a 17. és 24. számú	Lipótháti gazdaság és Kiskunlaposi legelő fele külön	1027	$\frac{463}{1200}$	"	15	"
és a 18. és 24.	Fehértói gazdaság és Kiskunlaposi legelő másik fele külön	1253	$\frac{868}{1200}$	"	15	"
a 20.	Rákos-Ürmöshát és Salamon zug nevű gazdaság	2000	$\frac{1196}{1200}$	"	18	"
végre a 22.	Tövishát Bessenyhát és Zodony nevű gazdaságok	2314	$\frac{514}{1200}$	"	18	"

A bérelni szándékozók a fent kitett határnapra azzal hivatnak meg, hogy egy koronás bélyeggel eliatott és a kellő bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával felszerelt irásos zártajánlataikat bértárgyankint külön-külön kiállítva és borítékozva az alólirt ministerium segédhivatalainak főigazgatóságánál legfeljebb a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyujtsák be.

Az ajánlatokban a bérelni szándékoló bérgazdaságokért egészben felajánlott évi haszonbér számokkal és betűkkel kiírandó és kijelentendő azokban egyszersmind, hogy ajánlattevő a versenytárgyalási és bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Az ajánlatok borítéka felső részére feljegyzendő az, hogy az ajánlat mely bérgazdaságra vonatkozik.

Bánatpénzül a bérelni szándékoló gazdaság minden holtja után 2 azaz kettő korona vagy készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban, avagy pedig a Pesti Hazai Első Takarékpénztár betéti könyvecskéjében bármelyik közalapítványi, vagy állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló nyugta csatolandó az ajánlathoz.

Elkésve érkezett, vagy kellőleg ki nem állított, avagy fel nem szerelt ajánlatok, valamint utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, akik az uradalommal szemben hátralékos tartozásban vannak, vagy bármi czimen perben állanak, a versenyből ki vannak zárva.

A részletes versenytárgyalási és haszonbéri feltételek a ministerium segédhivatalainak főigazgatóságánál és a közalapítványi gazdasági felügyelőségnek Püspökladányban a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Budapesten, 1901 évi július hóban.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium.